

ikke syntes, som om Omvalgene vilde forme sig til Gunst for den Alliance, som i Øjeblikket er deroppe mellem to Partier, lød der i disse Partiers Blade en stærk Kritik over Omvalgene. Men efter at de senere Omvalg have vist sig at være gunstige for dem, er denne Kritik forstummet. En saadan Kritik, som fremkommer midt under Kampen, maa man være meget forsigtig med at tage til Indtægt, for der ligger ofte agitatoriske Motiver deri. Men de spille ingen Rolle for det fremmede Land, som staar og ser paa Resultatet, og naar man ser paa Sagen i dens Helhed, ser som udenforstaaende paa de norske Omvalgs Resultat, tror jeg, man paa ingen Maade kan nægte, at Omvalgene deroppe have virket særdeles gunstigt til Fremkaldelse af et naturligt Resultat. (*En Stemme*: Højrevalg!) De have i dette Tilfælde skabt ikke et Højrevalg, men et Valg kombineret af Højre og et frisindet Venstre, som efter mit Skøn paa mange Omraader er mere frisindet end det radikale Venstre, paa andre Omraader ikke. Dette være sagt til det ærede Medlem fra Maribo (C. Reventlow), som kom ind paa Spørgsmaalet under Finanslovbehandlingen.

Men under sine Overvejelser af Spørgsmaalet om Omvalg kom det ærede Medlem fra Ringkøbing ind paa et andet Emne, hvorom jeg vil sige en Ting. Det var Nødvendigheden af at indføre Kommuneafstemning ogsaa paa den første Valgdag. Jeg skal ligesom det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) sige, at det for mig er forbausende, at det ærede Medlem fra Ringkøbing netop vil være med til at ønske den første Valgdag afskaffet. Naar jeg synes, det er rigtigt, at Regeringen har forelagt Forslaget paa den Maade, som sket er, er det ud fra den samme Opfattelse, som den højtærede Indenrigsminister havde, at der i Valgdagen var noget samlende, som vi nødig skulde undvære, og det maa undværes, naar Valget stykkes ud i Kommuneafstemning uden Valghandling. Derfor tror jeg, at man ikke skal gaa med let Sind til Valghandlingens og Valgdagens Afskaffelse. Jeg vil ogsaa gerne sige til det ærede Medlem, at hans Udstykning af Valget i Kommuneafstemning vil faktisk medføre, at det bliver et Privilegium for Byerne, idet Byerne ville faa samlede Valgdage, medens Landboerne ingen saadan ville faa, men kun en Afstemningsdag. Derfor tror jeg, man skal holde paa Valgdagen, saa længe man kan, men det siger sig selv, at Udviklingen, Udvidelse

af Stemmeretten osv. kan gøre det nødvendigt at gaa over til Kommuneafstemning. I det nuværende Forslag, som det her foreligger, tror jeg, man skal betænke sig paa at give Afkald paa Valgdagen; men det er selvfølgelig ikke et af de Spørgsmaal, som ville faa afgørende Betydning for selve Sagens Løsning.

Men det ærede Medlem fra Ringkøbings Hovedstilling var selvfølgelig Spørgsmaalet om en midlertidig Valgkredsordning eller, som han sagde, Grundlovsvejen, og det ærede Medlem sagde nu, at Grundlovsvejen er den, vi bør gaa. Det er besynderligt. I Landstinget førtes Forhandlingen om Grundlovsændringen til Afslutning under det ærede Medlems Ledelse den 13. April 1907, og der faldt da til den daværende Konseilspræsident fra den nuværende Finansminister som Medlem af Landstinget en Forespørgsel om hans Opfattelse med Hensyn til, hvorvidt det nu gjorte Forsøg var strandet, og den daværende Konseilspræsident sagde: „Det ærede 7de Medlem for 1ste Kreds“ — den nuværende Finansminister — „siger, at Grundlovsændringens Vej nu er spærret“, og han fortsætter: „Ja, hvis Forslaget bliver forkastet, saa er selvfølgelig Vejen spærret, men dog er der udrettet noget ved, at man har prøvet Vejen, thi først saa kan man have Haab om at komme til et Resultat ad den anden Vej.“ Lidt efter blev Forslaget forkastet i Landstinget, og den Forudsætning, som den daværende Konseilspræsident byggede paa, var altsaa indtraadt. Den daværende Konseilspræsident mente, at man saa maatte gaa over til en Opfyldelse af Grundlovens Bud, en bogstavret Opfyldelse, saa at vi indførte saa mange Kredse som Landets Indbyggerantal divideret med 16,000, og han mente, at naar man gik denne Vej, var der vundet noget ved, at Grundlovsvejen var spærret, saa var der vundet dette, som han udtrykte saaledes: „Saa hjælper det ikke at møde et saadant Forslag med den Indvending, at vi kunne forandre Grundloven. Den have vi hørt ofte før.“ Derefter siger han: „Nu vil man ikke kunne fremsætte den mere, thi nu er den Vej prøvet, som man den Gang mente vilde være den forstandigste og rigtigste, og saa kan man ikke yderligere prøve derpaa, saa maa man gaa den Vej, som er anvist gennem det Paabud, som findes i den nuværende Grundlov“. Men naar der nu forelægges Forslag til en midlertidig Valgkredsordning, kunde den daværende Konseilspræsident, det nuværende Medlem